

Lisainfo
www.sm.ee

NOORED TÖÖL

Alaealiste töötamine peab olema ohutu nende tervisele ja võimaldama hariduse omandamist. Tööd peavad olema lihtsad ja noortele jõukohased. Et tagada alaealiste kaitse töösuhetes, on nende töötamine eraldi reguleeritud ja sisaldab piiranguid nii vanusele kui tehtavale tööle.

MILLISED PIIRANGUD ON SEATUD ALAEALISE TÖÖLE?

VANUSEST JA KOOLIKOHUSTUSEST TULENEVAD PIIRANGUD

Alaealise tööle lubamine on seotud tema vanuse ja koolikohustusega.

- Töötada ei tohi alla 15-aastane isik või koolikohustuslik alaealine, välja arvatud erijuhtudel. Koolikohustuslik on alaealine kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni.
- Tööandja võib 13–14-aastase alaealise ja 15–16-aastase koolikohustusliku alaealisega sõlmida töölepingu ja lubada teda kergetele töödele. Kuid alaealine, kes on 15–17-aastane ja ei ole koolikohustuslik, võib kergetele töödele lisaks teha ka teisi töid, mis ei ole keelatud.

- 7–12-aastaselt alaealisel on lubatud teha kerged tööd üksnes kultuuri-, kunsti-, spordi- või reklaamialal.

KERGED TÖÖD

- 13–14-aastaselt alaealisel ja 15–16-aastaselt koolikohustuslikul alaealisel on lubatud teha kerged tööd. Kerge on töö, kus töökohustused on lihtsad ega nõua suurt kehalist või vaimset pingutust. Näiteks on alaealisele lubatud põllumajandustööd (marjade ja puuviljade korjamine), kaubandus- või teenindusettevõttes tehtavad abitööd (kaupade lahtipakkimine ja riiulitele asetamine), toitlustus- või majutusettevõttes tehtavad abitööd (laudade katmine), käsitöö (suveniiride valmistamine), kontoritööd (töötamine asjaajajana), puhastus- või koristustööd ja kultuuri-, spordi- või reklaamitegevusega seotud tööd.

KEELATUD TÖÖD

Tööandja ei tohi sõlmida töölepingut alaealisega ega lubada teda tööle, mis:

- ületab alaealise kehalisi või vaimseid võimeid;
- ohustab alaealise kõlblust;

- sisaldab ohte, mida alaealine ei suuda õigel ajal märgata ega ära hoida, kuna tal puudub piisav kogemus või väljaõpe;
- takistab alaealise sotsiaalset arengut või hariduse omandamist;
- ohustab alaealise tervist töö iseloomu või töökeskkonna ohutegurite tõttu. Näiteks ei tohi noor töötada lammutustöödel, kus on varisemisoht, keelatud on ka töö traktoril ja mehhaaniliste lõikuritega.

Tööandja peab töölepingu sõlmimisel olema kindel, et noor suudab valitud tööd teha ning töö ei ohusta tema tervist.

NÕUSOLEK TÖÖLEPINGU SÕLMIMISEKS

- Töölepingu sõlmimiseks tuleb küsida alaealise ja tema vanema nõusolekut.
- Ema või isa ei tohi anda nõusolekut koolikohustusliku alaealise töötamiseks koolivaheajal rohkem kui pooleks iga koolivaheaja kestusest.
- Töölepingu sõlmimiseks 7–14-aastase alaealisega taotleb tööandja nõusoleku tööinspektorilt. Taotluses esitab tööandja

andmed alaealise töötingimuste, sealhulgas töötamise koha ja töökohustuste, vanuse ja koolikohustuse kohta.

- Kui tööinspektoril tekib põhjendatud kahtlus 7–12-aastase alaealise soovis töötada, võib ta asja lahendamisse kaasata lastekaitsetöötaja.

KAS ALAEALIST VÕIB SAATA LÄHETUSSE?

- Alaealist võib lähetusse saata vanema nõusolekul.

MIDA PEAB TEADMA ALAEALISE TÖÖ- JA PUHKEAJA KOHTA?

Alaealisel on lühendatud tööaeg:

- 7–12-aastaselt – 3 tundi päevas ja 15 tundi nädalas;
- 13–14-aastaselt või koolikohustuslikul töötajal – 4 tundi päevas ja 20 tundi nädalas;
- 15-aastaselt töötajal, kes ei ole koolikohustuslik – 6 tundi päevas ja 30 tundi nädalas;
- 16-aastaselt töötajal, kes ei ole koolikohustuslik, ja 17-aastaselt töötajal – 7 tundi päevas ja 35 tundi nädalas.

Alaealine ei tohi:

- teha tööd üle temale ettenähtud tööaja;
- töötada vahetult enne koolipäeva algust;
- töötada kella 22.00–06.00 vahelisel ajal.

Mõnel puhul on hilisel õhtutunnil töötamine siiski lubatud. Alaealine võib täiskasvanu järelevalve all teha loomingulist tööd kultuuri-, kunsti-, spordi- või reklaamialal kella 20.00 kuni 24.00.

MIDA PEAB ARVESTAMA ALAEALISELE PUHKUSE ANDMISEL?

- Alaealisel on õigus saada igal aastal 35 kalendripäeva puhkust. Sellest 7 kalendripäeva hüvitatakse riigieelarve vahenditest. Taotlus puhkuseosa hüvitamiseks tuleb tööandjal esitada Sotsiaalkindlustusametile.
- Koolikohustuslikul alaealisel on õigus koolivaheajal võtta puhkust endale sobival ajal.
- Alaealine ei tohi töötada koolivaheajal rohkem kui pool iga koolivaheaja kestusest.

NOORTE TÖÖTAMISE KOHTA VAJALIKUD ÕIGUSAKTID

www.riigiteataja.ee:

- töölepingu seadus;
- Vabariigi Valitsuse 11.06.2009.a määrus nr 92 „Puhkusetasu ja keskmise töötasu riigieelarvest hüvitamise kord”;
- Vabariigi Valitsuse 11.06.2009.a määrus nr 93 „Alaealisele lubatud kerged tööd”;
- Vabariigi Valitsuse 11.06.2009.a määrus nr 94 „Töökeskkonna ohutegurite ja tööde loetelu, mille puhul alaealise töötamine on keelatud”.

Täiendav info:

Sotsiaalministeerium

Gonsiori 29, 15027 Tallinn

e-post: info@sm.ee, tel: 626 9301

www.sm.ee

Tööinspeksioon

Gonsiori 29, 15027 Tallinn

e-post: ti@ti.ee, tel: 626 9400

Juristi infotelefon 640 6000 E-R 10-15

www.ti.ee

